

Includ-EU

Expertiză regională și locală,
schimburi și angajament pentru o
mai bună coeziune socială în Europa.

Locuințe

The project is funded by the Asylum,
Migration and Integration Fund of
the European Union

Generalitat de Catalunya
Departament d'Igualtat
i Feminismes

www.includeu.eu

Acest proiect este finanțat prin fondul AMIF al Uniunii Europene.

Opiniile exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu reflectă în mod necesar punctul de vedere al Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM). Denumirile folosite și prezentarea materialelor din această publicație nu implică exprimarea vreunui punct de vedere din partea OIM cu privire la statutul juridic al unei țări, al unui teritoriu, al unui oraș sau al unei zone, sau al autorităților acestuia, sau cu privire la frontierele sau limitele sale.

OIM se angajează să respecte principiul conform căruia migrația umană și ordonată este în beneficiul migranților și al societății. În calitate de organizație interguvernamentală, OIM acționează împreună cu partenerii săi din comunitatea internațională pentru: a contribui la soluționarea provocărilor operaționale ale migrației; a promova înțelegerea problemelor legate de migrație; a încuraja dezvoltarea socială și economică prin migrație; și a susține demnitatea umană și bunăstarea migranților.

Această informare a fost finanțată de Fondul pentru azil, migrație și integrare al Uniunii Europene.

Conținutul acestei informări reprezintă doar punctul de vedere al autorului și este responsabilitatea exclusivă a acestuia. Comisia Europeană nu își asumă nicio responsabilitate în ceea ce privește utilizarea rezultată din informațiile pe care le conține.

Editor: Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)
Biroul de coordonare OIM pentru Mediterana
Casale Strozzi Superiore
Via L.G. Faravelli snc 00195, Roma
Telefon: +39 06 44 23 14 28
E-mail: iomrome@iom.int
Website: www.italy.iom.int

Această publicație a fost editată fără a fi revizuită oficial de către OIM.
Această publicație a fost editată fără aprobarea Diviziei Publicații (PUB) a OIM.
Această publicație a fost emisă fără traducere oficială de către divizia TRS.

Fotografia de pe copertă: www.pexels.com / Daniel NETTESHEIM

© IOM 2023

Unele drepturi sunt rezervate. Aceste lucrări sunt disponibile sub [licența Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 IGO](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode) (CC BY-NC-ND 3.0 IGO).*

Pentru specificații suplimentare, consultați [Drepturile de autor și condițiile de utilizare](#).

Această publicație nu trebuie utilizată, publicată sau redistribuită în scopuri care urmăresc în primul rând obținerea de avantaje comerciale sau compensații bănești, cu excepția scopurilor educaționale, de exemplu pentru a fi inclusă în manuale școlare.

* <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode>

CUPRINS

Introducere.....	5
Descrierea proiectului Includ-EU.....	5
Obiectivul informării.....	6
Scurt istoric al Planului de acțiune privind integrarea și incluziunea.....	6

Dreptul la locuință în conformitate cu legislația internațională privind drepturile omului.....	7
--	----------

Condițiile de cazare pentru resortisanții țărilor terțe în UE.....	8
Impactul Covid-19 asupra accesului la locuințe pentru resortisanții țărilor terțe.....	9
Măsuri de atenuare.....	10

Contextul locuințelor în țările Includ-EU.....	11
Grecia.....	12
Italia.....	13
Olanda.....	14
România.....	15
Slovenia.....	16
Spania.....	17

CUPRINS

Promovarea unor politici mai favorabile incluziunii în materie de locuințe și practici pentru resortisanții țărilor terțe în Europa..... 18

Asigurarea sprijinului financiar și material.....	18
Sprijinirea soluțiilor de colaborare în materie de locuințe.....	22
Dezvoltarea rețelelor de încredere/încredere pentru locuințe.....	24
Regenerarea urbană.....	26
Abordarea nevoilor speciale.....	28

Contribuția Includ-EU la incluziunea în materie de locuințelor..... 31

Proiectul pilot Includ-EU.....	32
--------------------------------	----

Concluzii..... 33

Bibliografie..... 35

Introducere

Descrierea proiectului Includ-EU

Recunoscând și valorificând diversitatea abordărilor teritoriale și a expertizei în materie de integrare, Includ-EU își propune să contribuie la construirea unor societăți europene mai incluzive și mai coezive prin consolidarea schimbului transnațional de cunoștințe și de experiență, a cooperării și a parteneriatelor între autoritățile locale și regionale din Grecia, Italia, Țările de Jos, România, Slovenia și Spania. Finanțat de Fondul pentru azil, migrație și integrare al Uniunii Europene, proiectul se axează pe:

- a) îmbunătățirea cunoștințelor și a capacităților pentru a facilita integrarea resortisanților țărilor terțe,
- b) punerea în aplicare și evaluarea proiectelor pilot care promovează integrarea rețelelor de telecomunicații la nivel regional și local;
- c) stabilirea unei rețele informale de regiuni și autorități locale cu diferite niveluri de expertiză. Proiectul Includ-EU valorifică diversitatea abordărilor teritoriale, precum și politicile și practicile existente în domeniul integrării.

Obiectivul informării

Una dintre componentele proiectului vizează în mod specific consolidarea cunoștințelor și capacităților actorilor locali și regionali de a implementa măsuri inovatoare de integrare, inclusiv prin analiza practicilor de integrare dovedite și formularea de recomandări politice tematice. Această informare face parte dintr-un exercițiu complex care a inclus cartografierea parteneriatelor multipartite, la mai multe niveluri și public-private de succes, active în diferitele dimensiuni ale incluziunii resortisanților țărilor terțe (resortisanți ai țărilor terțe), așa cum se subliniază în noul Plan de acțiune al UE privind integrarea și incluziunea 2021-27, în cele șase țări țintă ale proiectului Includ-EU.

Această informare analizează contextul locuințelor pentru migrații din Grecia, Italia, Țările de Jos, România, Slovenia și Spania, concentrându-se asupra posibilelor implicații pentru perspectivele de integrare ale acestora. De asemenea, prezintă practici inovatoare care contribuie la îmbunătățirea accesului la locuințe adecvate și la prețuri accesibile pentru resortisanții țărilor terțe și formulează recomandări pentru factorii de decizie politică privind politicile holistice în materie de locuințe pentru migrații în UE.

Scurt istoric al Planului de acțiune privind integrarea și incluziunea

La sfârșitul anului 2020, Comisia Europeană a prezentat noul Plan de acțiune al UE privind integrarea și incluziunea 2021-2027 (denumit în continuare „Planul de acțiune”). În timp ce responsabilitatea pentru politicile de integrare revine în primul rând statelor membre, UE a stabilit o mare varietate de măsuri pentru a stimula și sprijini autoritățile naționale, regionale și locale, precum și societatea civilă în eforturile lor de promovare a integrării. Actualul plan de acțiune stabilește prioritățile politicii de integrare a UE, propune acțiuni concrete, oferă orientări și definește oportunitățile de finanțare pentru a transpune politica în practică. Printre prioritățile de politică stabilite de acest plan de acțiune se numără: educația și formarea incluzivă; îmbunătățirea oportunităților de angajare și recunoașterea competențelor; promovarea accesului la serviciile de sănătate, cu accent pe raționalizarea nevoilor de gen; și accesul la locuințe adecvate și accesibile.

Pilonul privind locuințele din Planul de acțiune al UE pune accentul pe necesitatea de a asigura locuințe la prețuri accesibile și de a promova locuințe nesegregate, demne, accesibile și la prețuri accesibile. În acest sens, instrumentele de integrare și incluziune sunt în principal în mâinile autorităților naționale, regionale și locale, în timp ce acțiunile la nivelul Uniunii Europene vizează facilitarea și promovarea colaborării.

Dreptul la locuință în conformitate cu legea privind drepturile internaționale ale omului

Dreptul la o locuință adecvată și la prețuri accesibile este recunoscut în mai multe instrumente internaționale privind drepturile omului ca fiind un drept fundamental. Din acest motiv, asigurarea accesului la locuințe este o componentă esențială a politicilor de integrare care vizează resortisanții țărilor terțe.

Dincolo de aspectul său strict material, respectarea dreptului la locuință este considerată crucială pentru demnitatea umană și dezvoltarea personală, precum și o condiție prealabilă pentru exercitarea altor drepturi. Articolul 25.1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului stipulează că „orice persoană are dreptul la un nivel de trai adecvat pentru sănătatea și bunăstarea sa și a familiei sale, inclusiv la hrană, îmbrăcăminte, locuință, asistență medicală și serviciile sociale necesare (...)”. Aceeași dispoziție este reafirmată la articolul 11 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, care prevede dreptul la un nivel de trai decent, inclusiv accesul la o locuință.

Combaterea discriminării pe scară largă este o prioritate absolută a guvernantei de integrare pentru a susține dreptul fundamental la locuință. Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială menționează că „statele părți se angajează să interzică și să elimine discriminarea rasială sub toate formele sale și să garanteze dreptul oricărei persoane, fără deosebire de rasă, culoare sau origine națională sau etnică, la egalitate în fața legii, în special în ceea ce privește exercitarea următoarelor drepturi: (...) dreptul la locuință” (articolul 5 litera (e) punctul (iii)).

Pentru grupuri țintă specifice, în special pentru resortisanții țărilor terțe care beneficiază de protecție internațională sau subsidiară, sunt disponibile sprijin și servicii suplimentare. Articolul 21 din Convenția privind statutul refugiaților precizează că „în ceea ce privește locuința, statele contractante, (...) vor acorda refugiaților care se află în mod legal pe teritoriul lor un tratament cât mai favorabil și, în orice caz, nu mai puțin favorabil decât cel acordat străinilor în general în aceleași condiții” [subliniere adăugată].

Condițiile de cazare pentru resortisanții țărilor terțe în UE

Datele recente privind accesul la locuințe în UE sugerează că asigurarea unei locuințe adecvate a devenit din ce în ce mai dificilă în ultimul deceniu. Între 2010 și 2019, prețurile locuințelor au înregistrat o tendință de creștere constantă, cu o creștere totală de 19%. Chiriile au crescut cu 13% în aceeași perioadă, cu creșteri în majoritatea statelor membre (Eurostat 2020a: 12).

Pe măsură ce prețurile locuințelor și chiriile cresc, costurile cu locuințele ocupă o mare parte din bugetul familiei și pot deveni o povară. În medie, în 2019, gospodăriile au folosit o cincime din venitul disponibil pentru a acoperi cheltuielile cu locuința. Aceeași cifră ajunge la 39,3% pentru persoanele considerate a fi expuse riscului de sărăcie (Eurostat 2020a: 15).

Prin urmare, 11,8 % din populația UE care trăiește în orașe a fost suprasolicitată de costurile locuințelor. Acest lucru înseamnă că costurile cu locuințele reprezentau peste 40 % din venitul disponibil. În schimb, doar 7 % dintre gospodăriile care trăiesc în zonele rurale s-au confruntat cu o supraîncărcare a costurilor de locuire (Eurostat 2020a: 15), cazarea în afara zonelor urbane fiind, în general, mai accesibilă.

Datele privind condițiile de locuit pentru resortisanții țărilor terțe indică un risc mai mare de excluziune socială și de deprivare în comparație cu restul populației. În 2019, resortisanții țărilor terțe din UE aveau cele mai multe șanse să locuiască într-o gospodărie supraaglomerată (36 %), în timp ce aceeași cifră pentru cetățenii naționali era de aproximativ 17% (Eurostat 2020b).

De asemenea, resortisanții țărilor terțe s-au confruntat cu cea mai mare rată de supraîncărcare a costurilor cu locuințele din UE. Aproximativ 25 % dintre aceștia au dificultăți în acoperirea cheltuielilor pentru locuință, în comparație cu 19 % dintre rezidenții din alte state membre ale UE și 9 % dintre cetățenii naționali (Eurostat 2020b).

În ciuda faptului că au dreptul la o locuință pe picior de egalitate cu ceilalți rezidenți, practic, resortisanții țărilor terțe se confruntă cu obstacole semnificative în ceea ce privește accesul la o locuință adecvată în țara lor gazdă.

Unele dintre aceste obstacole sunt întâmpinate și de alte grupuri de rezidenți, printre care se numără **lipsa de accesibilitate a locuințelor, neconcordanța dintre cererea și oferta de locuințe** în zonele atractive din punct de vedere economic, stagnarea pieței imobiliare și creșterea costurilor de construcție, precum și **blocajele din sectorul locuințelor publice**.

Nivelurile ridicate de **șomaj și de nesiguranță a locurilor de muncă** reprezintă alte bariere care afectează incluziunea locuințelor pentru resortisanții țărilor terțe. Cu toate că, în mare parte, resortisanții țărilor terțe sunt producătoare de venituri, acestea au adesea contracte slabe sau pe termen scurt. Prin urmare, aceștia nu sunt în măsură să îndeplinească cerințele stricte de garantare pentru contractul de închiriere și nu își pot permite să facă față costurilor din ce în ce mai mari ale locuințelor, în special în marile centre urbane sau în zonele cu un potențial mai ridicat de ocupare a forței de muncă.

Alte bariere în calea accesului la locuințe apar ca urmare a statutului de resortisanți ai țărilor terțe și includ:

- **reticență, discriminare sau sentimente anti-migranți:** acestea variază de la reticența proprietarilor sau opoziția vecinilor până la refuzul categoric de cazare. Acest lucru îi forțează adesea pe resortisanții țărilor terțe să accepte condiții de cazare exploatare și degradante;
- **cerințe restrictive** pentru a avea acces la locuințele publice, în special cerințele de rezidență și de plată a garanției, care se dovedesc adesea discriminatorii;
- **lipsa de informații sau de cunoștințe** despre drepturile legale și procedurile administrative: **barierele lingvistice** îngreunează accesul la serviciile de informare specializate.

Aceste bariere în calea incluziunii în materie de locuințe îi expun resortisanții țărilor terțe la riscuri mai mari de a trăi în condiții de precaritate prelungită, **marginalizare** și segregare socio-spațială, precum și la riscuri mai mari de evacuare (FEANTSA și Fundația Abbé Pierre, 2018).

Disponibilitatea unei locuințe decente joacă, de asemenea, un rol crucial pentru a permite resortisanților țărilor terțe să se bucure de **alte drepturi**, cum ar fi reîntregirea familiei, accesul la asistență medicală, la educație și la piața muncii și, în sens mai larg, să devină membri cu drepturi depline ai comunităților locale.

Resortisanții țărilor terțe care locuiesc în locuințe precare sau informale, cu contracte de locuință nedecarate, nu își pot obține certificatul de rezidență. În consecință, aceștia nu au acces la serviciile legate de drepturi. Abordarea barierelor în calea incluziunii locative este crucială nu doar pentru a susține drepturile la locuință ale resortisanților țărilor terțe, ci și pentru **apărarea unui set mai larg de drepturi sociale**.

Unele grupuri de resortisanți ai țărilor terțe se pot confrunta cu **discriminare intersecțională** atunci când caută o locuință și, prin urmare, merită o **atenție specială**. Migranții fără documente nu pot avea acces la programe de locuințe și sunt adesea excluși din sistemele de locuințe de urgență. În plus, absența acestora din registrele de reședință duce la o subestimare generală a nevoilor reale de locuințe. Alte grupuri, cum ar fi copiii migranți neînsoțiți, resortisanții țărilor terțe care se confruntă cu probleme de sănătate, lucrătorii sezonieri și victimele violenței bazate pe gen, pot necesita **măsuri specifice de sprijin pentru locuințe**.

Impact al COVID-19 asupra accesului la locuințe pentru resortisanții țărilor terțe

Pandemia COVID-19 a exacerbat inegalitățile sociale deja existente care îi afectează pe resortisanții țărilor terțe și a îngreunat accesul acestora la locuințe adecvate. În timp ce TCN-urile reprezintă o mică parte din populația infectată în Europa, pandemia i-a afectat puternic pe cei care se confruntă cu condiții precare de locuit sau cu lipsa de locuințe.

Lipsa unor spații adecvate pentru carantina obligatorie a fost o problemă cu care s-au confruntat în mod disproporționat resortisanții țărilor terțe. Cei dintre ei care stăteau în centre de primire, în așezări informale sau erau fără adăpost s-au văzut în imposibilitatea de a se autoizola și de a menține distanța fizică. De asemenea, ei s-au confruntat cu condiții de igienă precare din cauza izolării în spații supraaglomerate. În unele cazuri, cum ar fi în centrele de primire din Grecia, circulația rezidenților din centrele de primire a fost restricționată, iar ieșirea nu a fost permisă, cu excepția unui reprezentant pentru fiecare familie sau grup de rezidenți pentru a acoperi nevoile de bază.

Lipsa de locuințe, exploatarea și segregarea au fost agravate de urgența sanitară. Pe măsură ce beneficiile financiare se termină, iar recesiunea economică și pierderea locurilor de muncă se agravează, perspectivele de locuințe devin tot mai sumbre pentru resortisanții țărilor terțe. Prețurile chiriilor au continuat să crească, ceea ce face ca chiriile să fie inaccesibile pentru mulți oameni, inclusiv pentru resortisanții țărilor terțe (Housing Europe 2021). Una dintre cele mai mari preocupări raportate în țările analizate este pierderea **locuinței din cauza** pierderii locului de muncă. Acest lucru a dus la o cerere crescută de locuințe temporare, cu costuri reduse, pentru cei care se confruntă cu șomajul, inclusiv pentru populația autohtonă.

În cele din urmă, **lipsa accesului la informații verificate despre COVID-19** a afectat în mod direct sănătatea și starea de bine a resortisanților țărilor terțe. Serviciile de asistență au fost închise publicului și au trebuit să fie adaptate la furnizarea de servicii la distanță. **Procedurile administrative au durat mai mult timp din cauza** limitărilor impuse prezenței fizice a clienților în cadrul serviciilor. Acest lucru a dus la o perioadă mai lungă de așteptare pentru a avea acces la locuințe sociale și pentru a părăsi facilitățile de primire.

În general, pandemia a deturnat atenția de la provocările existente: atâta timp cât nu sunt abordați factorii structurali menționați în introducere și celelalte provocări cu care se confruntă resortisanții țărilor terțe în ceea ce privește accesul la locuințe, este probabil ca situația să se deterioreze și mai mult.

Măsuri de atenuare

În acest context, cele mai bune practici existente au fost adaptate pentru a face față noilor provocări în materie de locuințe și condiții de viață. Măsurile de atenuare au variat de la permise și prelungirea evacuării până la sprijin financiar direct și acces sporit la informații.

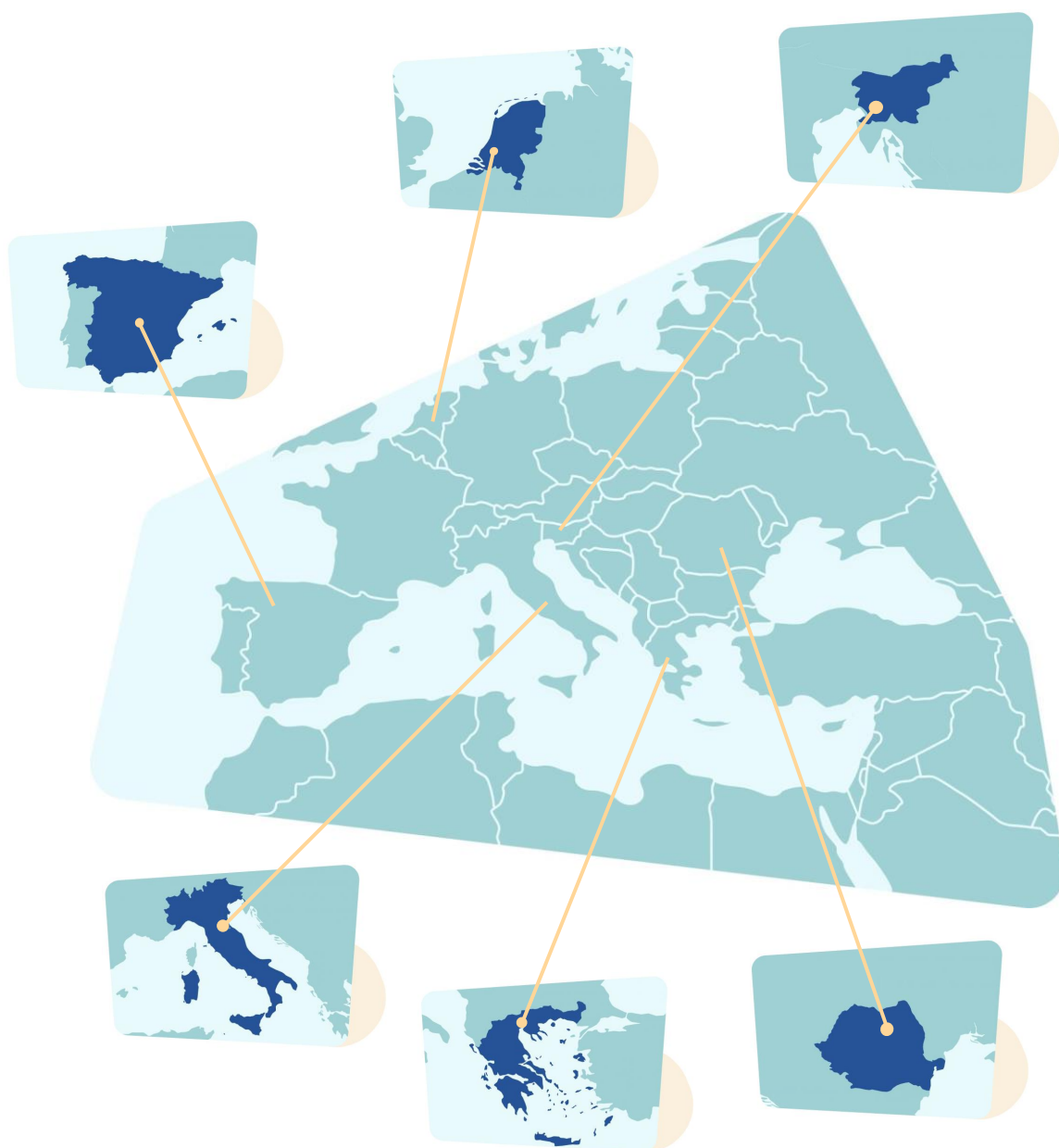
Unele țări, inclusiv Italia, au prelungit **permisele de ședere** și alte documente cheie pentru a asigura accesul la măsurile de sprijin de urgență. Aceeași **prelungire** a fost acordată și în ceea ce privește permanența în centrele de primire a solicitanților de azil și a titularilor de protecție internațională care ar fi trebuit să părăsească sistemul de primire în timpul închiderii. În Italia, municipalitățile au fost autorizate să includă centrele de primire de nivelul doi (SIPROIMI) printre locurile de autoizolare sau carantină.

În ceea ce privește **sprijinul financiar**, pe lângă alte prestații naționale, unele regiuni din Italia au oferit sprijin suplimentar pentru chirie. Lazio, de exemplu, a înființat un fond în acest scop, oferind acces la acesta resortisanților țărilor terțe cu reședința în regiune. Aceleași măsuri au fost adoptate de mai multe municipalități, printre care Torino și Milano. Acesta din urmă a prelungit perioadele de primire în adăposturile de noapte până la sfârșitul lunii mai și a deschis un hotel COVID-19, unde persoanele cu situații dificile de locuit puteau sta gratuit în caz de carantină obligatorie.

Pe lângă măsurile de primire și măsurile financiare menționate mai sus, au fost luate măsuri pentru îmbunătățirea **serviciilor de comunicare și informare**. În Țările de Jos, Parnassia Groep, Pharos și Arq National Psychotrauma Center au elaborat ghidul „Atenția la diversitate în timpul pandemiei Corona”, care oferă sfaturi și sfaturi practice profesioniștilor care sunt responsabili de bunăstarea migrantilor. În Italia, mai multe regiuni și municipalități au publicat informații pe site-urile lor web și au activat numere de telefon cu apel gratuit. Sectorul terțiar și organizațiile internaționale au jucat un rol important pentru a face acest lucru posibil.

Contextul locuințelor în țările Includ-EU

În timp ce barierele și provocările descrise mai sus sunt în mare măsură comune tuturor țărilor europene, există **specificități la nivel de țară**, în funcție de istoricul migrației, de situația generală a economiei și a locuințelor, precum și de politicile naționale de protecție socială și de integrare.

Grecia

Grecia nu dispune de o politică coerentă de locuințe sociale pentru grupurile vulnerabile. **Reducerile cheltuielilor sociale** în timpul crizei de la mijlocul anului 2000 au dus la o creștere bruscă a sărăciei și a excluziunii sociale (FEANTSA, 2012: 7). Prin urmare, nevoile de locuințe sunt în mod tradițional abordate fie de entități private, fie în **mod informal** prin intermediul rețelelor de sprijin familial, mai degrabă decât prin politici publice.

Formele de sprijin pentru locuințe disponibile includ servicii de prevenire a lipsei de adăpost, servicii de urgență, cazare de tranziție și servicii de integrare socială și de locuințe (Kourachanis, 2015: 114). **Serviciile de urgență reprezintă** forma predominantă de sprijin social (Kourachanis, 2017). Printre **măsurile preventive** existente, subvențiile pentru chirie sunt disponibile pentru toți rezidenții, inclusiv pentru resortisanții țărilor terțe care locuiesc legal în țară de cel puțin cinci ani consecutivi și care îndeplinesc anumite condiții de eligibilitate. În ceea ce privește serviciile de urgență, acestea includ centre de zi pentru persoanele fără adăpost și adăposturi de noapte. ONG-urile locale oferă, de asemenea, servicii de cantină pentru săraci, farmacii sociale și magazine alimentare sociale.

Autoritățile naționale sunt responsabile pentru **programele de primire a** refugiaților și a solicitanților de azil. Guvernul finanțează HELIOS, un amplu program de integrare pus în aplicare de OIM, care urmărește decongestionarea centrelor de primire publice și responsabilizarea refugiaților în căutarea unei locuințe private (a se vedea caseta 1). Sistemul oficial de cazare pentru solicitanții de azil este format din:

- a) cazare în centrele de primire și identificare stabilite în insulele din nord-estul Mării Egee și în orașul Fylakio din nord-estul țării;
- b) centre de cazare temporară (tabere) în Grecia continentală;
- c) cazare și locuințe în apartamente și clădiri din zonele urbane.

Dincolo de etapa de primire, în conformitate cu legislația elenă, beneficiarilor de protecție internațională li se oferă toată asistența necesară în materie de locuință, în condițiile aplicabile cetățenilor greci, ținând seama de necesitatea de a asigura egalitatea de șanse în ceea ce privește accesul la cazare.

Pe măsură ce accesibilitatea locuințelor și condițiile de trai devin din ce în ce mai precare, în Grecia, majoritatea resortisanților țărilor terțe sunt supraîncărcați de costurile locuințelor (70,2%), aproape de două ori mai mult decât cetățenii greci (34,3%) care, de asemenea, au dificultăți în a-și permite locuințele în care trăiesc. Aproape jumătate dintre resortisanții țărilor terțe trăiesc într-o gospodărie supraaglomerată (49,7%), față de 28,9 dintre cetățenii greci (Eurostat 2020b).

Principalele provocări cu care se confruntă resortisanții țărilor terțe din Grecia sunt:

- **bariere lingvistice:** la ieșirea din sistemul de primire, beneficiarii de protecție internațională nu cunosc limba greacă. Acest lucru pune probleme în ceea ce privește îndeplinirea în timp util a procedurilor administrative pentru semnarea documentelor obligatorii din punct de vedere juridic, inclusiv a contractelor de închiriere;
- **fonduri suficiente** pentru a acoperi costurile inițiale ale locuinței;
- **diseminarea slabă a informațiilor** și raționalizarea serviciilor, ceea ce duce la întâzieri administrative;
- **reticența sau refuzul proprietarilor de imobile** de a închiria către resortisanții țărilor terțe din cauza temerilor că beneficiarii nu vor putea face față plăților lunare, a îngrijorărilor legate de daunele aduse proprietăților lor, a xenofobiei;
- **lipsa de apartamente accesibile și adecvate**, în special în zonele urbane.

Italia

Constituția italiană enumeră dreptul la locuință la articolul 47.2, stabilind că accesul la locuință trebuie promovat prin măsuri adecvate de sprijin social. Legea consolidată privind imigrația reglementează accesul la locuințe pentru resortisanții țărilor terțe și acordă acces la locuințe publice rezidențiale în **condiții de egalitate** cu cetățenii italieni, cu condiția îndeplinirii unor cerințe specifice.

În cazul solicitanților de azil și al titularilor de protecție internațională, locuința este asigurată direct sau indirect de către stat. În urma recunoașterii

protecției internaționale, accesul la sprijinul pentru locuințe și la piața imobiliară este reglementat de aceleași norme în vigoare pentru cetățenii din afara UE și în condiții de egalitate cu cetățenii italieni. Dacă este necesar, se acordă o perioadă suplimentară de primire, numită SIPROIMI.

Între 2001 și 2010, numărul persoanelor care se confruntă cu lipsuri grave în materie de locuințe în Italia s-a triplat, deși aproximativ 72 % din populație este proprietara casei în care locuiește. Doar 15,8 % din totalul stocului total de locuințe este **disponibil pentru închiriere**, în timp ce doar 2,7 % din acesta este reprezentat de locuințe publice rezidențiale sau de chirii sociale. Marile zone metropolitane sunt cele în care se concentrează problemele legate de locuințe, deși zonele rurale se confruntă, de asemenea, cu probleme de **excluziune socială și formare a ghetourilor**. În acest context, problemele legate de locuințe afectează 11,1 % din populație, față de o medie europeană de 5,6 %. Potrivit ISTAT (2015), în 2014, 58,2 % dintre persoanele fără adăpost din Italia erau cetățeni străini.

Potrivit unei cercetări recente efectuate de OIM (2019), **neîncrederea sau discriminarea din** partea potențialilor proprietari este unul dintre principalele obstacole în calea spre autonomia locuirii în Italia. Agențiile imobiliare sunt adesea reticente în a acționa ca intermediari pentru potențialii chiriași resortisanți ai țărilor terțe. Rețelele de cunoștințe sau de compatrioți compensează, prin urmare, lipsa altor canale pentru a obține cazare. O altă problemă critică este **lipsa de locuințe de închiriat și costurile ridicate**, în special în orașele mari, unde proprietățile sunt ocupate și de activitățile de primire a turiștilor. În schimb, Italia are proprietăți imobiliare nefolosite și în declin în orașe mici și în zone supuse depopulării.

Pentru a rezolva aceste probleme și pentru a face față lipsei de locuințe publice, municipalitățile și organizațiile din sectorul terțiar au dezvoltat o serie de instrumente inovatoare, denumite în mod obișnuit **locuințe sociale**. Aceste inițiative sunt promovate și finanțate atât de autoritățile publice, cât și de organizații din sectorul terțiar și de entități private (de exemplu, fundații filantropice, bănci și cetățeni privați). Cu toate acestea, aceste proiecte sunt, în mare parte, la scară mică și sunt concentrate doar în câteva zone.

Olanda

În Țările de Jos, rata de supraîncărcare a costurilor cu locuințele ajunge la 23,7 % în rândul cetățenilor din afara UE, în timp ce pentru cetățenii naționali se ridică la 10,9 % (Eurostat 2020b). În mod similar, doar 4,6 % dintre cetățenii olandezi trăiesc în condiții de supraaglomerare, în timp ce peste un sfert (27,6 %) dintre cetățenii din afara UE nu au la dispoziție un număr adecvat de camere (Eurostat 2020b9).

În general, în Țările de Jos, identificarea locuințelor disponibile pentru posesorii de permise de ședere este în cele din urmă responsabilitatea **comunităților**.

Din cauza deficitului de locuințe **de lungă durată** care afectează toți locuitorii, asigurarea de locuințe ieftine a ajuns la un nivel de criză, municipalitățile din așa-numita Randstad (provinciile centrale care includ cele mai mari patru orașe) fiind cele mai afectate.

Pentru a împărți această povară, toate municipalitățile primesc de la guvernul olandez o **cotă** de posesori de permis de ședere și refugiați pentru care trebuie să asigure locuințe. Cota se bazează pe populația generală a municipalității și pe numărul de deținători de permise de ședere aflați pe o listă de așteptare pentru locuințe. În timpul vârfului de primire a migranților din 2015-2016, au apărut o serie de **inițiative de locuințe comunitare**. Acestea au inclus soluții creative, cum ar fi transformarea închisorilor în locuințe, cazarea migranților și a studenților sau a persoanelor în vârstă împreună în spații instituționale și utilizarea caselor de vacanță și a parcurilor de agrement ca locuințe. Câteva dintre aceste inițiative sunt încă active ca opțiuni de rezervă în situații de urgență.

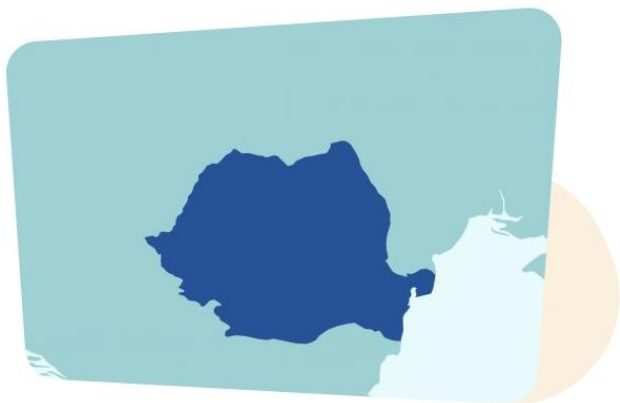
Obținerea unui permis de ședere, sub conducerea Agenției centrale pentru primirea solicitanților de azil (COA), le permite solicitanților de azil să se mute din centrele de primire a solicitanților de azil în comunitatea locală și să participe activ la propria lor integrare imersivă.

Pe de altă parte, refugiaților reînstați li se **pre-atribuie o locuință** înainte de sosirea lor în Olanda. Ca și în cazul celorlalți deținători de permise de ședere, tipul de locuință și locația acesteia sunt alocate din registrul locuințelor sociale, pe baza profilurilor individuale (istoric de angajare, nevoi educaționale, probleme medicale, componența familiei etc.). Ocazional, solicitanții de azil și refugiații singuri sunt cazați împreună în locuințe comune. Posesorii de permise de ședere nu au la dispoziție opțiuni alternative dacă nu sunt mulțumiți de casa alocată, deși sunt liberi să caute singuri alternative fără sprijinul COA sau al municipalității.

Posesorii de permise de ședere au dreptul de a solicita ajutor social pentru a acoperi costul chiriei și de a avea acces la scheme de împrumut public (sau subvenții, în funcție de municipalitate) pentru a-și mobila locuința după propriile gusturi.

România

În România, titularii de protecție internațională au **aceleași drepturi** de acces la programele de locuințe sociale ca și cetățenii români. Autoritățile locale sunt responsabile pentru furnizarea de locuințe sociale în limitele resurselor disponibile. În cazul în care nu există locuințe sociale disponibile, Inspectoratul General pentru Imigrări acoperă până la 50 % din costurile de închiriere pe piața privată pentru cel mult un an. Cu toate acestea, doar o mică parte dintre cei care solicită locuințe sociale sau subvenții pentru chirie le primesc efectiv.

Închirierea unei locuințe pe piața privată din România nu este la fel de dificilă ca în alte țări din Europa de Vest, deși prețurile ajung la niveluri **inaccesibile** în zonele metropolitane mai atractive. Piața imobiliară privată este caracterizată de un grad ridicat de **informalitate**, cu riscurile aferente de **exploatare a locuințelor**.

Locuințele sociale din România au devenit treptat o problemă națională după căderea regimului comunist. Valul de privatizări a dus la un declin puternic al întreținerii și construcției de locuințe publice. De atunci, autoritățile au făcut prea puțin pentru a încuraja construcția acestuia. Spre deosebire de alte țări din Europa de Vest, unde investitorii privați și comerciali construiesc și locuințe publice, în România, autoritățile locale sunt singurele responsabile pentru furnizarea acestora. Având în vedere că România se află printre primele țări din Uniunea Europeană în ceea ce privește **lipsa locuințelor** sociale, rezolvarea acestei probleme rămâne o prioritate absolută.

În ciuda lipsei generale de date specifice privind accesul la locuințe în România, o problemă majoră cu care se confruntă resortisanții țărilor terțe din România este **reticența** proprietarilor de locuințe de a-și da proprietatea spre închiriere străinilor care nu vorbesc limba română și/sau nu posedă un permis de ședere. Pentru a obține permisul, însă, străinii trebuie să înregistreze un contract de închiriere la autoritățile fiscale, condiție pe care mulți proprietari nu sunt dispuși să o îndeplinească pentru a se sustrage de la plata impozitelor. În concluzie, neîncrederea larg răspândită față de străini face ca, în general, să fie mai greu pentru resortisanții țărilor terțe să obțină cazare în mod privat.

Slovenia

În conformitate cu articolul 78 din Constituția slovenă, statul trebuie să se asigure că cetățenii au posibilitatea de a-și asigura o locuință adecvată. Programul național de locuințe 2015-2025 recunoaște aflul tot mai mare de populație în centrele urbane din cauza migrației internaționale, precum și necesitatea unei tratări mai serioase a problemelor legate de locuințe care afectează migrații. Cu toate acestea, programul nu conține măsuri care să abordeze direct această problemă.

La începutul anului 2018, 80 % dintre migrații din Slovenia locuiau în apartamente mici. Datele arată că, în medie, gospodăriile migraților erau cu 5,8% mai mici decât media slovenă. În plus, în 2018, proprietatea asupra locuințelor în rândul resortisanților sloveni se ridica la 77 %, comparativ cu 14,8 % în rândul resortisanților țărilor terțe (Eurostat, 2020b).

Din cauza **lipsei de locuințe**, atât în sectorul non-profit, cât și pe piața privată, este dificil să găsești locuințe la prețuri accesibile în Slovenia. În plus, migrații se confruntă adesea cu probleme financiare atunci când închiriază un apartament și este mai probabil să locuiască în **locuințe supraaglomerate** sau în **condiții de trai mai proaste** în comparație cu rezidenții născuți în țară (OCDE/Uniunea Europeană, 2015). Datele Eurostat (2020b) indică faptul că aproape 40 % din populația din afara UE din Slovenia trăia într-o gospodărie supraaglomerată, în timp ce rata generală de supraaglomerare era de 10,3 %. Aproximativ 13,5 % dintre resortisanții țărilor terțe din Slovenia s-au confruntat cu o povară în ceea ce privește costurile locuinței, în comparație cu 3,6% dintre resortisanți.

Biroul guvernamental pentru sprijinirea și integrarea migraților (UOIM) oferă sprijin pentru locuințe solicitantilor de azil și deținătorilor de protecție internațională. Prin intermediul unei licitații publice, UOIM selectează organizații neguvernamentale pentru punerea în aplicare a sprijinului de orientare și integrare. Asistența oferită include plasarea unui loc de muncă, deschiderea de conturi bancare, căutarea unei locuințe private adecvate și comunicarea cu proprietarii, sprijin educațional și consiliere.

Migrații și refugiații se confruntă adesea cu **discriminarea în materie de locuințe**, care poate fi subtilă și dificil de dovedit. Mulți proprietari nu sunt dispuși să își închirieze proprietățile imigraților, în special familiilor numeroase, sau refuză să înregistreze contractele. Prin urmare, migrații se confruntă cu dificultăți în accesarea altor servicii sociale.

Locuințele fără scop lucrativ sunt accesibile numai cetățenilor sloveni și ai UE care îndeplinesc condiția de a avea reședința permanentă în municipiul în care se află locuința, precum și alte criterii. Titularii de protecție internațională au dreptul la beneficii pentru locuință, cum ar fi dreptul la o alocație financiară lunară pentru chirie pe o perioadă de 18 luni, care poate fi prelungită cu până la 3 ani.

Lipsa de informații și **barierele lingvistice** sunt două dintre celelalte provocări pentru migrații din Slovenia. Informațiile privind oportunitățile de locuințe au fost puse la dispoziție prin diferite inițiative bazate pe proiecte, cum ar fi inițiativa DRIM¹ sau site-ul web Info Tujci², întreținut de Ministerul sloven de Interne.

¹ [Najemanje nepremičnin - Danube Compass](#)

² [InfoTujci - Informacije za tujce](#)

Spania

Datele recente privind integrarea locuințelor în Spania sugerează că resortisanții țărilor terțe se confruntă în continuare cu condiții de trai mai dificile decât cetățenii spanioli. Aproximativ 34 % dintre cetățenii non-UE sunt suprasolicitați de cheltuielile cu locuința, în timp ce aceeași cifră pentru cetățenii spanioli este de 6,4 %. Condițiile de cazare sunt, de asemenea, mai puțin adecvate pentru resortisanții țărilor terțe în comparație cu cetățenii spanioli. Doar 4,4 % dintre aceștia din urmă trăiesc în condiții de supraaglomerare, în timp ce aceeași rată ajunge la 21,6 % în cazul cetățenilor din afara UE (Eurostat

2020b).

Legislația spaniolă prevede că străinii cu reședința legală în țară au dreptul de a avea acces la ajutoare publice pentru locuințe în condițiile stabilite de autoritățile competente. Străinii cu permis de ședere pe termen lung au dreptul la acest tip de asistență în aceleași condiții ca și cetățenii spanioli.

Sistemul spaniol de primire, gestionat de Ministerul pentru Incluziune, Securitate Socială și Migrație (MISSM), este conceput pentru a asigura locuințe pentru migranții, solicitanții de azil și refugiații care au intrat pe teritoriul spaniol. Centrele de primire pentru solicitanții de azil sunt finanțate în principal de MISSM și gestionate de ONG-uri. Locuințele pentru persoanele care beneficiază de protecție internațională sunt oferite în facilități finanțate de stat pentru o perioadă de până la 18 luni (sau 24 de luni pentru cazurile extrem de vulnerabile). În această perioadă, refugiații primesc sprijin pentru a-și găsi o locuință independentă. Migranții ilegali sunt, de asemenea, adăpostiți în centre de cazare finanțate de guvern și gestionate de mai multe ONG-uri din Spania. Perioada de ședere în aceste centre este de până la trei luni, deși se acordă prelungiri pentru cazurile vulnerabile.

Modelul de primire gestionat de stat în Spania, indiferent de profilul beneficiarilor, include sprijin oferit de asistenți sociali, acces la sănătate, sprijin psihologic, servicii de plasare a unui loc de muncă și altele. Programele de integrare sunt concepute și puse în aplicare de **guvernele regionale și locale** și variază semnificativ în funcție de grupul țintă (refugiați, solicitanți de azil, migranți obișnuiți, printre altele). Pe lângă toate facilitățile de cazare menționate mai sus, asigurate din fonduri publice, există numeroase programe susținute de entități private și organizații religioase care adăpostesc migranții indiferent de statutul lor administrativ.

Registrul municipal (Padrón Municipal) este una dintre caracteristicile specifice contextului de integrare spaniol. Padrón Municipal este un registru administrativ în care sunt înregistrați rezidenții din municipiu. Datele înregistrate constituie dovada reședinței în municipiu și a adresei obișnuite. Toți rezidenții din Spania sunt obligați să se înregistreze în Padrón al municipalității în care își au reședința obișnuită. Pentru fiecare rezident, înregistrarea în Padrón conține doar numele și prenumele, sexul, adresa, naționalitatea, locul și data nașterii, numărul de identificare.

Padrón nu este util doar în scopuri statistice. De asemenea, este indispensabilă pentru a avea acces la serviciile municipale, precum și pentru a efectua formalități administrative. Este important faptul că, în unele municipalități, străinii se pot înregistra indiferent de statutul lor administrativ, având astfel acces la serviciile municipale.

Promovarea unor politici și practici de locuințe mai favorabile incluziunii pentru resortisanții țărilor terțe din Europa

Țările Includ-EU au pus în aplicare o gamă largă de inițiative menite să promoveze incluziunea în materie de locuințe a resortisanților țărilor terțe și să îmbunătățească accesul la piața imobiliară. Printre măsuri se numără oferirea de sprijin financiar și material în căutarea unei locuințe, investiții în soluții de colaborare în materie de locuințe și promovarea dezvoltării unor rețele personale bazate pe încredere pentru a combate reticența proprietarilor. Alte bune practici arată cum este posibil să se lucreze pentru o mai mare incluziune în materie de locuințe, contribuind în același timp la regenerarea urbană și, în sens mai larg, la bunăstarea întregii comunități. Nu în ultimul rând, o serie de acțiuni în acest domeniu răspund nevoilor speciale de locuințe, inclusiv cele ale copiilor migranți neînsoțiți și ale resortisanților țărilor terțe care se confruntă cu probleme de sănătate.

1. Asigurarea sprijinului financiar și material

O serie de inițiative au fost dezvoltate pentru a oferi sprijin financiar și material pentru resortisanții țărilor terțe în drumul spre autonomia locativă. Tranziția de la cazarea în structuri de primire la locuințe private sau publice este un pas cheie în procesul de integrare și unul în care obstacolele pentru noii veniți se adaugă la alte provocări existente în materie de locuințe la nivel național.

Pentru a face față acestor provocări și pentru a preveni exploatarea locuințelor, deprivarea și lipsa de adăpost, au fost create **parteneriate pe mai multe niveluri** pentru a oferi **cazare temporară** atunci când este necesar, pentru a oferi **instrumente de abordare a pieței imobiliare private** sau a locuințelor publice și pentru a sprijini căutarea unei noi locuințe prin intermediul serviciilor de **mediere**. În cele mai multe cazuri, **sprijinul financiar** rămâne un instrument necesar pentru a acoperi costurile de instalare și pentru a obține apartamente de închiriat, în special în zonele urbane.

1 © William FORTUNATO / pexels.com

În mod semnificativ, măsurile de promovare a autonomiei depline în materie de locuințe sunt însoțite de o serie de alte inițiative privind **plasarea unui loc de muncă**, accesul la **servicii**, inclusiv **asistență medicală** și consiliere juridică, cursuri de **limbă** și servicii de mediere. Exemplele care urmează arată că este esențial să se adopte o **abordare holistică** a integrării locuințelor, care să combine, de asemenea, măsuri din alte domenii ale politicii de integrare.

Bunele practici pe scurt

Promovarea unei vieți independente prin servicii de locuințe - Grecia

Actorul (actorii) de punere în aplicare: OIM Grecia, Catholic Relief Services (CRS), Consiliul Danez pentru Refugiați Grecia (DRC Grecia), Consiliul Grec pentru Refugiați (GCR), Solidarity Now, INTERSOS, Agenția de Dezvoltare a Municipality Salonic S.A. (MDAT), Metadras, Agenția de Dezvoltare Regională PLOIGOS din Creta și agenția de utilitate publică a municipalității din Livadeia KEDHL, Institutul de Tehnologie și Resurse Umane (IATAP).

HELIOS este un proiect pilot de integrare care are ca scop sprijinirea beneficiarilor de protecție internațională în procesul de integrare în societatea greacă. Proiectul oferă servicii care promovează o viață independentă, inclusiv subvenții pentru chirie, cursuri de integrare, sprijin pentru angajare, cursuri de limbă, monitorizare a integrării și sensibilizarea comunității gazdă.

Beneficiarii eligibili sunt sprijiniți în căutarea unui apartament, în îndeplinirea formalităților relevante și în depunerea unui contract de închiriere pentru a solicita subvenții pentru chirie. Activitățile proiectului sunt facilitate prin:

- ateliere de lucru specializate și sesiuni individuale privind procedurile și cerințele de închiriere;
- interpretare în timpul vizitelor în apartament sau traducere de documente;
- facilitarea contactelor cu proprietarii de apartamente;
- potrivirea cu alți beneficiari interesați să împartă un apartament;
- costurile de mutare;
- un site web (www.heliospiti.com) cu anunțuri selectate identificate de OIM și de partenerii săi de cazare. Site-ul este sursa principală unde beneficiarii pot găsi proprietăți disponibile, bazându-se, de asemenea, pe medierea proiectului cu proprietarii.

HELIOS este pus în aplicare de OIM și de partenerii săi cu sprijinul guvernului elen și este finanțat de Direcția Generală pentru Migrație și Afaceri Interne a Comisiei Europene.

Autoritățile regionale și locale joacă un rol esențial în cadrul HELIOS. Unele dintre acestea sunt parteneri în cadrul proiectului, oferă facilități pentru centrele locale de învățare în vederea integrării, cooperează cu OIM și cu alți parteneri, cum ar fi Agenția de dezvoltare a municipalității din Salonic S.A. (MDAT), Agenția de dezvoltare regională PLOIGOS din Creta și agenția de interes public a municipalității din Livadeia, KEDHL. Alte autorități regionale și municipale organizează grupuri de lucru urbane privind integrarea pentru a face schimb de bune practici și de experiență. Consiliile de integrare a migranților (MIC) contribuie la HELIOS prin asigurarea legăturii cu refugiații și prin promovarea activităților proiectului.

Lucca's House Agency - Potrivirea cererii și ofertei pe piața imobiliară - Italia

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Fondazione Casa Lucca (consorțiu format din municipalități din provincia Lucca, organizații din sectorul terțiar și Agenția chiriașilor și proprietarilor de case).

Agencia Casa a fost înființată în 1998 de către municipalitățile Lucca și Capannori, la inițiativa regiunii Toscana. În prezent, include comunele Lucca, Capannori, Porcari și Massarosa. Este administrată și finanțată de Fondazione Casa Lucca, creată în 2007 de aceleași entități.

Obiectivul Agenției Casa este de a oferi servicii de sprijin în materie de locuințe pentru resortisanții țărilor terțe, inclusiv pentru cei care părăsesc centrele de primire, precum și pentru familiile italiene care se confruntă cu dificultăți în materie de locuințe, prin corelarea cererii și ofertei pe piața privată.

Activitățile includ:

- servicii de mediere pentru a găsi o locuință și a încheia contracte de închiriere;
- intervenții de închiriere directă;
- gestionarea unui fond de garantare pentru a sprijini beneficiarii și a asigura durabilitatea proiectelor de locuințe;
- cursuri de formare cu privire la regulile de locuire și întreținere a locuințelor, pentru a crea un climat de încredere între proprietari și potențialii chiriași;
- servicii de consultanță gestionate de partenerii agenției pentru a ghida beneficiarii către serviciile de sprijin pentru locuințe disponibile în zonă, în colaborare cu serviciile sociale și organizațiile din sectorul terțiar;
- construcția și gestionarea de active imobiliare destinate să ofere ospitalitate pe termen scurt sau mediu (locuințe sociale, locuințe temporare și proiecte de co-housing);
- proiecte privind incluziunea locuirii și regenerarea urbană a zonelor depopulate.

Toate municipalitățile și organizațiile din sectorul terțiar implicate fac parte din Direcția administrativă a Fondazione Casa Lucca, care coordonează și monitorizează activitățile.

Municipalitățile implicate finanțează fondul de garantare, care acoperă costurile de stipulare și înregistrare a contractelor, și fondul de gestionare, care acoperă costurile de personal. Sindicatele, inclusiv sindicatul național al proprietarilor și chiriașilor, fac, de asemenea, parte din rețeaua proiectului și, pe lângă oferirea de servicii de consiliere, supraveghează gestionarea generală a contractelor de închiriere.

Sprijin suplimentar pentru locuințe pentru beneficiarii de protecție internațională - Slovenia

Actor(i) care implementează: Oficiul guvernamental pentru integrarea și sprijinirea migranților (UOIM) și ONG-uri selectate prin concurs public.

UOIM își propune să sprijine beneficiarii de protecție internațională în căutarea unei locuințe adecvate și la prețuri accesibile după ce părăsesc centrele de primire. În acest scop, UOIM dispune de două case de integrare și de alte locuri de cazare gratuite. Tinerii mai tineri titulari de protecție internațională care sunt încă la școală au acces la căminele studentești în aceleași condiții ca și cetățenii sloveni.

UOIM coordonează toate activitățile legate de cazare. Consilierii de integrare se ocupă de sprijinirea fiecărui beneficiar în căutarea unei locuințe cu ajutorul unui interpret. UOIM este, de asemenea, responsabilă pentru furnizarea de informații privind procesul de căutare a unei case cu ajutorul ONG-urilor partenere. În acest fel, titularii de protecție internațională au acces la diferite tipuri de cazare în funcție de nevoile lor.

Găsirea „O casă nouă” în Cluj-Napoca - România

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Direcția de Asistență Socială și Medicală, Primăria Municipiului Cluj-Napoca.

„O casă nouă” este o inițiativă a Primăriei municipiului Cluj-Napoca. Scopul său este de a oferi asistență materială și medicală familiilor și persoanelor vulnerabile, indiferent de țara de origine, religie, vârstă, sex. Printre serviciile oferite se numără sprijin financiar lunar, mese oferite de Casa de alimentație socială a municipalității, consiliere și consultanță pentru angajare, sprijin pentru înscrierea copiilor migranților la școală, consiliere psihologică, sprijin financiar pentru chirie și alocarea de locuințe sociale.

Nevoia de a considera resortisanții țărilor terțe ca fiind eligibili pentru a primi sprijin a fost identificată de Direcția de Asistență Socială și Medicală în cadrul primului proiect de integrare finanțat în cadrul Programului Național AMIF în 2016-2017. Proiectul a fost implementat în parteneriat cu Liga Apărării Umane Cluj-Napoca și OIM. Acesta a presupus implicarea directă a resortisanților țărilor terțe care trăiesc în România pentru a identifica nevoile lor specifice.

Direcția de Asistență Socială și Medicală este responsabilă de evaluarea situației economice și medicale a fiecărei familii sau persoane care solicită sprijin. În cazul în care familiile sau persoanele îndeplinesc criteriile de eligibilitate, direcția pregătește un plan de intervenție. De obicei, acest lucru implică sprijin în accesarea unui sprijin financiar lunar pentru acoperirea costurilor de închiriere a unui apartament, case sociale, servicii medicale, servicii educaționale, întâlniri cu potențiali angajatori.

2. Sprijinirea soluțiilor de colaborare în materie de locuințe

2 © FOX / pexels.com

Inițiativele fructuoase din țările Includ-EU arată că soluțiile de colaborare în domeniul locuințelor au succes în ceea ce privește satisfacerea **nevoilor imediate de locuințe**, promovarea **incluziunii sociale** în comunitatea locală și construirea unei **autonomii pe termen lung** în materie de **locuințe**.

Soluțiile de locuințe colaborative variază de la apartamente comune pentru tineri la clădiri solidare care se adresează diferitelor categorii de rezidenți cu fragilități sociale sau de locuire. Aceste inițiative îi ajută pe rezidenți să **reducă costurile de trai** și să creeze **legături interpersonale mai puternice** (a se vedea secțiunea 3). Locuințele în colaborare răspund, de asemenea, nevoilor **comunității locale**, demonstrând că includerea resortisanților țărilor terțe este benefică pentru toate părțile implicate.

Ca un nou model de coexistență în spații urbane și non-urbane, locuințele colaborative s-au dovedit a fi **transferabile** în diferite țări și contexte locale, răspunzând la problemele de locuire prin promovarea relațiilor de proximitate și **solidaritate** între generații și culturi, precum și prin **sprijin reciproc** și participarea la activități de socializare.

Bunele practici pe scurt

Casa mătușii Gessi din Torino: un răspuns cuprinzător la nevoile locale de locuințe - Italia

Actor(i) care implementează: Actorul (actorii) de punere în aplicare: Fondazione Compagnia di San Paolo, împreună cu municipalitatea din Torino și mai multe organizații din al treilea sector.

„Clădirea Solidarității” situată în Torino, pe strada Gessi, cunoscută și sub numele de Casa mătușii Gessi, este o inițiativă înființată în 2008 de municipalitatea din Torino, în parteneriat cu Asociația Tinerilor Salezieni și cu sprijinul financiar al Fondazione Compagnia di San Paolo.

Casa Gessi este formată din 30 de apartamente, dintre care 18 apartamente destinate persoanelor în vârstă din locuințele publice, 8 apartamente pentru persoanele vulnerabile raportate de serviciile sociale ale municipalității (inclusiv părinți singuri, femei singure și tineri cu risc de excluziune socială) și patru apartamente pentru „familii de plasament” care îi sprijină pe ceilalți rezidenți. Rezidenții temporari locuiesc în apartamente pentru o perioadă de până la 18 luni. Resortisanții țărilor terțe sunt atât beneficiari temporari, cât și familii adoptive.

Casa Gessi include un centru al serviciilor sociale din Torino, deschis cartierului, și un centru de zi pentru vârstnici, ale cărui activități sunt gestionate cu sprijinul chiriașilor.

Proiectul își propune să promoveze un model de coexistență bazat pe solidaritate între generații și între culturi și pe ajutor reciproc. Scopul clădirii de solidaritate este de a promova autonomia rezidenților temporari și dezvoltarea unor rețele de solidaritate de lungă durată între rezidenți. Pentru a realiza acest lucru, proiectul include planificarea participativă și gestionarea activităților cu implicarea chiriașilor.

Casa mătușii Gessi a servit drept model pentru proiecte similare în Torino, în alte părți din Piemont și în Liguria. Este, de asemenea, un exemplu semnificativ de parteneriat public-privat, atât municipalitatea, cât și Fondazione Compagnia di San Paolo contribuind la acest proiect.

Municipalitatea din Torino este proprietara clădirii și supraveghează atât administrarea acesteia, cât și selecția noilor chiriași. Agenția Saleziană pentru Tineret gestionează proiectul și, împreună cu rețeaua sa, oferă sprijin personalizat beneficiarilor, organizează activități pentru cartier, formează familiile adoptive și supraveghează toate aspectele financiare. Fondazione di Compagnia di San Paolo contribuie financiar și prin împărtășirea expertizei sale în facilitarea accesului la locuințe.

Rezidenții Casei Mătușa Gessi joacă un rol cheie în succesul proiectului. Clădirea Solidarității se bucură, de asemenea, de sprijinul ONG-urilor și al unor entități private, cum ar fi agenția de ocupare a forței de muncă Adecco, care se ocupă de inserția profesională a chiriașilor.

Tandem din Parma - construirea autonomiei locative a tinerilor - Italia

Actorul (actorii) de punere în aplicare: CIAC și municipalitatea din Parma

Tandem este un proiect de co-locăție și rețele sociale înființat în 2016. Acesta se adresează italienilor și titularilor de protecție internațională cu vârste cuprinse între 18 și 29 de ani. Inițiativa oferă o experiență interculturală combinată cu formare profesională și activități de „cetățenie activă”.

Tandem dezvoltă două apartamente situate în centrul orașului Parma, împrumutate de o asociație privată și, respectiv, de o asociație religioasă. Chiriașii plătesc o chirie redusă și participă la un curs de formare de 20 de ore oferit de CIAC pentru a pune competențele lor la dispoziția proiectului și a altor inițiative locale de incluziune socială.

Experiența de co-housing durează între 9 și 12 luni și creează „microcomunități” de tineri în fiecare unitate de locuit. De asemenea, chiriașii sunt chemați să participe activ la viața comunității locale prin campanii de sensibilizare și activități de voluntariat. Aceste activități sunt promovate de CIAC Onlus în colaborare cu Forumul Solidarității, Centrul Intercultural local, Universitatea din Parma, Rețeaua Școlilor pentru Pace și Movimento dei Focolari. După o perioadă de formare cu lucrătorii CIAC, chiriașii Tandem organizează activități pentru comunitatea locală, inclusiv servicii de cartier, activități pentru persoanele în vârstă (de exemplu, cumpărături la domiciliu), ateliere de teatru, spectacole de divertisment pentru copii și cursuri de italiană.

Tandem reprezintă un exemplu de sprijin reciproc care adoptă o abordare comunitară a incluziunii sociale. Prin facilitarea rețelelor sociale și a sprijinului informal, aceasta consolidează coeziunea socială și dialogul intercultural. Activitățile de voluntariat desfășurate de co-houser au un dublu impact la nivelul comunității: sprijină persoanele cele mai vulnerabile care locuiesc în zona în care sunt situate apartamentele și facilitează dezvoltarea și consolidarea rețelelor sociale (Secțiunea 3).

În timp ce adoptă o abordare cu mai multe părți interesate, această inițiativă se concentrează, de asemenea, pe abilitarea refugiaților într-un moment delicat al procesului de integrare (adică părăsirea sistemului de primire) și pe asigurarea durabilității incluziunii lor în materie de locuințe prin consolidarea rețelelor sociale.

Activitățile sunt puse în aplicare de municipalitatea din Parma împreună cu CIAC, care gestionează și monitorizează experiențele de coabitare, oferă cursuri de formare și oferă sprijin suplimentar prin alte inițiative în curs de desfășurare. Co-houserii au, de asemenea, un rol de key și sunt chemați să joace un rol activ în viața comunității.

Fiind parte a sistemului de primire SIPROIMI, Tandem face parte din mecanismul de coordonare și monitorizare pus în aplicare de Serviciul central SIPROIMI și de Asociația națională a municipalităților italiene (ANCI).

3. Dezvoltarea rețelelor de încredere/încredere pentru locuințe

Deoarece **discriminarea** sau **reticența** proprietarilor rămân obstacole considerabile în calea autonomiei locative a resortisanților țărilor terțe, crearea unor rețele de sprijin bazate pe încredere oferă o soluție pentru nevoile imediate și pe termen lung în materie de locuințe.

Rețelele personale bazate pe încredere dezvoltate prin soluții de colaborare în materie de locuințe (a se vedea secțiunea 2) sau prin inițiative specifice **reduc diferențele percepute** între resortisanții țărilor terțe și ceilalți rezidenți, **facilitează** furnizarea de garanții materiale și **consolidează** efectele pozitive ale sprijinului material pentru locuințe.

De fapt, proiectele care răspund nevoilor imediate de locuințe, încurajând în același timp dezvoltarea unor rețele interpersonale bazate pe încredere, sunt deosebit de reușite din trei motive. Acestea răspund nevoilor de locuință pe termen scurt, promovează **apartenența** și sentimentul de apartenență a **resortisanților țărilor terțe în** noile lor comunități locale și sporesc șansele de a **găsi o locuință viitoare în** mod autonom prin recurgerea la rețelele de sprijin personal.

3 © Tasiana SYRIKOVA / pexels.com

Bunele practici pe scurt

Xarxa d'Hospitalitat - Rețeaua de ospitalitate din Barcelona - Spania

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Fundația Migra Studium

Xarxa d'Hospitalitat ("Rețeaua de ospitalitate") este o inițiativă a Fundației Migra Studium și a Serviciului iezuit pentru migranți din Barcelona.

Rețeaua oferă cazare migranților pentru o perioadă de până la 9 luni cu un "prieteni" sau o persoană însoțitoare. Scopul rețelei este de a crea legături între migranți, centre de plasament și prieteni, promovând autonomia individuală.

În 2019, peste 50 de centre de plasament s-au alăturat rețelei și au fost înființate 39 de centre de plasament, dintre care 6 pentru minori. De la crearea proiectului, 63 de familii și comunități s-au alăturat rețelei, oferind adăpost și ospitalitate pentru 65 de persoane.

În timpul urgenței COVID-19, ca răspuns la o nevoie tot mai mare de locuințe, rețeaua s-a extins prin deschiderea Comunității Arrupe, o comunitate de ospitalitate situată în Sant Cugat del Vallès (provincia Barcelona), în spații puse la dispoziție de Societatea lui Isus. Cel mult 10 persoane vor locui împreună, însoțite de echipa Migra Studium și de voluntari. Pentru viitor, rețeaua lucrează pentru a crește numărul de familii dispuse să găzduiască migranți.

Promising Matchmaking (Kansrijke Koppeling) - Cum se face ca relocarea să funcționeze în Țările de Jos

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Agenția Centrală pentru Primirea Solicitanților de Azil (COA)

În Țările de Jos, la primirea unui permis de azil, migranților li se permite să se mute din centrul de primire a azilului într-o casă preidentificată din țară. Până în 2017, migranții au fost relocați aleatoriu în municipalitățile de primire, în funcție de disponibilitatea locuințelor. Kansrijke Koppeling (sau „potrivire promițătoare”) este un efort al COA de a identifica municipalitatea și tipul de cazare cele mai potrivite pentru profilurile individuale înainte de relocalizare.

Inițiativa pornește de la premisa că, atunci când migranții locuiesc în locații geografice care corespund ambițiilor lor profesionale, nevoilor de sănătate, nevoilor familiale, rețelei și nevoilor educaționale, aceștia sunt, de asemenea, mai bine plasați pentru a se integra mai rapid. Atunci când se selectează municipalitatea potrivită pentru relocalizare, ambițiile de carieră sunt luate în considerare în mod deosebit, pentru a optimiza potențialul de integrare pe piața muncii al migranților.

Înainte de relocare, personalul COA întocmește profilurile migranților prin discuții despre trecutul lor. Aceste informații sunt transferate într-o bază de date online care atribuie cote fiecărei municipalități. După potrivire, personalul COA și municipalitatea de primire fac schimb de informații pentru pregătirea relocării, inclusiv identificarea unei locuințe adecvate și oferirea de sprijin pentru accesul la piața muncii.

4. Regenerarea urbană

4 © Lisa SUMMER / pexels.com

Locuințele adecvate sunt adesea inaccesibile sau indisponibile în marile centre urbane, iar turismul și cererea tot mai mare din partea rezidenților capabili să ofere mai multe garanții decât resortisanții țărilor terțe care sosesc în țară sunt tot mai presante pe piața imobiliară. Departe de orașele principale, alte zone sunt supuse depopulării și au o pondere din ce în ce mai mare de proprietăți imobiliare nefolosite și degradate.

Municipiile mici au un mare potențial de incluziune socială. Acestea oferă nu numai proprietăți abandonate, vacante sau subutilizate, ci și un acces mai ușor la locuințe la prețuri accesibile și oportunități de angajare. În general, în municipalitățile mici este, de asemenea, mai ușor să se dezvolte rețele sociale care îmbunătățesc perspectivele de integrare. În același timp, oportunitățile de locuințe în zonele rurale, în curs de depopulare, ridică propriul set de provocări.

Aspecte precum depărtarea, accesul mai dificil la servicii și la oportunități de angajare și riscul de izolare sugerează că urmărirea dublului obiectiv de regenerare urbană și de incluziune a locuințelor necesită măsuri de atenuare.

Bunele practici de mai jos sugerează că, odată stabilite aceste măsuri de atenuare, încurajarea accesului resortisanților țărilor terțe la locuințe prin proiecte de regenerare urbană este o soluție avantajoasă pentru ambele părți, care revitalizează comunitățile locale, evită concentrarea în marile zone metropolitane și creează oportunități de a-și construi o nouă viață. Cu alte cuvinte, acest lucru arată cum este posibil să se asigure faptul că resortisanții țărilor terțe în curs de dezvoltare găsesc cazare adecvată și, în același timp, să creeze beneficii în cascadă pentru economia și viața socială a comunității locale.

Bunele practici pe scurt

Primirea în municipalități mici și capitale de țară - Spania

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Departamentul de Muncă, Afaceri Sociale și Familii (DTASF) al Guvernului catalan, Consell Comarcal (Consiliul Județean), agenți economici locali, ONG-uri.

Prin intermediul acestui program, refugiații care ajung în marile orașe sunt redistribuiți în întreaga regiune, cu colaborarea Generalitat de Catalunya (Comitetul pentru primirea refugiaților și mentorii programului Mentoring), a primăriilor, a consiliilor județene, a Serviciului de ocupare publică din Catalonia ([SOC](#)), a organizațiilor sociale de primire a refugiaților și a organizațiilor de cartier.

Scopul programului este de a îmbunătăți accesul refugiaților la piața locuințelor și a forței de muncă, evitând concentrarea în marile zone metropolitane și revitalizând satele în curs de depopulare. Atunci când este identificată o familie interesată, programul se asigură că relocarea ține cont de profilul profesional și de nevoile de educație ale membrilor familiei. Prin intermediul Taberei pentru primirea refugiaților, de exemplu în regiunea Terra Alta, ofertele de locuri de muncă și cererile de locuințe sunt transmise organizațiilor gazdă, care oferă sprijin familiei interesate. Consiliul Județean, primarii și Generalitat de Catalunya (Comitetul de Primire și Mentorat) colaborează, de asemenea, la procesul de relocare.

Proiectul este promovat și evaluat de Comitetul de primire pentru refugiați al Generalitat de Catalunya și a fost promovat în diferite regiuni din Catalonia, în special în Terra Alta, Les Garrigues, Pallars Sobirà, Pallars Jussà, La Segarra și Ripollès.

5. Abordarea nevoilor speciale

Înlăturarea barierelor din calea accesului la locuințe pentru resortisanții țărilor terțe necesită o abordare care să abordeze problemele resimțite în general de **întreaga populație locală (de exemplu, lipsa de locuințe, lipsa de accesibilitate financiară, nesiguranța locului de muncă)**, precum și problemele specifice de integrare (de exemplu, accesul pe piața muncii, accesul la servicii și cursuri de limbă).

În ciuda importanței acestei **abordări integrate**, resortisanții țărilor terțe cu **nevoi speciale se** pot confrunța cu dificultăți suplimentare în asigurarea unei locuințe adecvate. Acesta este cazul, de exemplu, al resortisanților țărilor terțe, cu nevoi speciale de asistență medicală, care au dificultăți în a-și acoperi singuri costurile locuinței. Pentru copiii migranți neînsoțiți este important să se asigure nu numai condiții de trai adecvate, ci și protecție adaptată și servicii de dezvoltare personală, inclusiv asistență psihologică și juridică, precum și acces la educație.

În aceste cazuri, asigurarea unei locuințe adecvate ar trebui să fie însoțită de soluții specifice și de responsabilizare care să promoveze bunăstarea individuală.

5 © Ketut Subiyanto / pexels.com

Bunele practici pe scurt

Adăpostul pentru integrare și îngrijire din Murcia - Spania

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Murcia Acoge

Adăpostul pentru integrarea și îngrijirea migranților convalescenți a fost înființat în 2001 la inițiativa Guvernului din Murcia. Ulterior, guvernul a decis să delege programul ONG-urilor Murcia Acoge și Caritas, prima dintre acestea preluând treptat rolul de lider.

Facilitățile proiectului oferă locuințe și asistență medicală bărbaților și femeilor migranți adulți care suferă de boli temporare și nu își permit să plătească o chirie sau să își acopere cheltuielile de cazare. De asemenea, beneficiarii sunt lipsiți de membri ai familiei sau de rețele sociale de încredere în regiunea Murcia. Important, serviciile sunt furnizate indiferent de statutul juridic.

Beneficiarii vizați sunt în principal lucrătorii migranți, dar și alte categorii de migranți (non-lucrători) pot avea acces la program. În regiunea Murcia există o prezență considerabilă de lucrători sezonieri din Europa de Est și Africa, mulți dintre aceștia suferind de boli temporare sau de accidente de muncă și având nevoie de concedii medicale mai lungi. Femeile însărcinate au, de asemenea, acces la asistență medicală în cadrul proiectului.

De obicei, migranții sunt trimiși la facilitățile proiectului de către serviciile sociale sau de către centrele de sănătate locale. Pentru a se califica pentru acest program, migranții trebuie să îndeplinească anumite cerințe minime (lipsa resurselor financiare, lipsa sau insuficiența condițiilor de locuit și/sau lipsa rețelelor sociale, autonomie minimă pentru a se ocupa de activitățile casnice de bază). Personalul ONG-ului efectuează vizite regulate de dimineață, asigurând servicii de hrană și întreținere. De asemenea, personalul ONG-ului lucrează la îmbunătățirea integrării în societatea spaniolă. Șederea în această instituție este inițial limitată la trei luni, dar poate fi prelungită până la recuperarea completă.

Obiectivele specifice ale programului sunt:

- adaptarea locuințelor la nevoile migranților care necesită îngrijiri medicale specifice;
- să solicite sprijinul și colaborarea rudelor sau a rețelelor sociale ale migranților;
- oferă cazare și hrană gratuită migranților care nu dispun de resurse și se află în curs de recuperare;
- să ofere o atenție completă și individuală fiecărui beneficiar;
- să ofere îngrijire medicală și/sau psihologică, informându-i pe migranți cu privire la situația lor de sănătate, astfel încât aceștia să poată participa activ la recuperarea lor;
- organizează ateliere de formare și de învățare pentru a facilita incluziunea socială a acestora;
- să promoveze coabitarea;
- să păstreze legătura cu rezidenții după încheierea șederii lor pentru a-i sprijini, dacă este necesar;
- să promoveze proiectul, căutând cooperarea și participarea unui număr mai mare de voluntari.

În timpul pandemiei, Murcia Acoge a fost unul dintre puținele programe de locuințe încă active. Din acest motiv, a primit o recunoaștere specială din partea guvernului regional din Murcia.

Murcia Acoge este responsabilă de derularea programului. Guvernul regional din Murcia este donatorul programului. De asemenea, guvernul colaborează foarte strâns cu Murcia Acoge prin intermediul serviciilor sociale.

Programul este evaluat pe baza unor rapoarte periodice și prin monitorizarea zilnică de către echipa Murcia Acoge. De asemenea, se efectuează o evaluare anuală, care se concentrează în principal pe profilurile, bolile și nevoile migranților.

Adăposturi pentru copiii migranți neînsoțiți - Grecia

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)

În prezent, în Grecia trăiesc în total 4 176 de copii migranți neînsoțiți (UMC), cu 62 de adăposturi care funcționează pentru a-i găzdui, pentru un total de 1 637 de locuri. Aproximativ 2 844 de persoane fără adăpost locuiesc în locuințe pe termen lung, inclusiv în adăposturi și apartamente semi-independente, sau în locuințe temporare, cum ar fi zone sigure și hoteluri. Aproximativ 1.004 UMC trăiesc în condiții de locuire informale sau nesigure (ocupând locuințe ilegale, fără adăpost sau mutându-se frecvent între diferite tipuri de locuințe) (EKKA, 2020).

Lipsa de spații de cazare adecvate pentru UMC în Grecia a dus la înființarea de adăposturi specializate suplimentare, asigurând în același timp funcționarea celor existente. Acest proiect constă în 6 adăposturi pentru UMC din Grecia, cu o capacitate totală de până la 131 de locuri. Adăposturile au fost gestionate de ONG-ul PRAKSIS până la 31 decembrie 2018, în timp ce OIM a preluat operațiunile începând cu 1 ianuarie 2019.

Serviciile oferite de OIM răspund nevoilor de bază ale beneficiarilor prin furnizarea de sprijin psihosocial, consiliere juridică și activități educaționale. Pe lângă condițiile de trai adecvate, acest proiect asigură bunăstarea, protecția și dezvoltarea personală a copiilor prin servicii de protecție adaptate de către profesioniști specializați (de exemplu, asistență psihosocială și juridică directă, activități educaționale), în vederea integrării lor în comunitățile locale.

Adăposturile primesc minori neînsoțiți printr-un mecanism de plasament gestionat de Secretariatul special pentru protecția minorilor neînsoțiți, în strânsă coordonare cu procuratura regională competentă pentru minori. Proiectul este implementat în regiunile Attica, Salonic și Patra.

Contribuția Includ-EU pentru incluziunea în domeniul locuințelor

Includ-EU va implica punerea în aplicare și evaluarea unor acțiuni pilot concrete la nivel regional și local. În Italia, ANCI Toscana și OIM pilotează un proiect pentru a investi în rețelele locale deja existente și pentru a dezvolta un model de colaborare între sectorul public și cel privat pentru incluziunea în domeniul locuințelor.

Conform rezultatelor cercetării „Oportunități inegale. Imigranții și locuințele rezidențiale publice din Toscana”, comandat de Departamentul pentru Politici de Asistență Socială și Locuințe al Regiunii Toscana, nevoia de a promova integrarea locuințelor în Toscana a crescut în ultimii ani. Inițial, de fapt, imigrația a fost predominant feminină și legată de munca domestică, fără a fi nevoie de locuințe sau cu puține locuințe. Ulterior, reunificarea familiilor a dus la o creștere a imigrației stabile și la noi nevoi de locuințe.

Același studiu a arătat, de asemenea, că marea majoritate a resortisanților țărilor terțe trăiesc în proprietăți închiriate: 45 la sută cu cazare autonomă, iar 20 la sută în coabitare sau în locuințe puse la dispoziție de angajator. În ceea ce privește locuințele publice, prezența resortisanților țărilor terțe a crescut în ultimul deceniu. În Florența, de exemplu, a trecut de la 13,5 % în 2000 la 43 % în 2010. Cu toate acestea, accesul imigranților la locuințe publice s-a dovedit a fi mai dificil decât pentru italieni și cu variații între municipalități.

După criza financiară din 2008, situația deja dificilă a veniturilor resortisanților țărilor terțe s-a înrăutățit, ceea ce a dus la o creștere a numărului de locuințe precare și a cazurilor de evacuare. În plus, cazurile de locuințe inadecvate sau supraaglomerate și de coabitare au rămas mai frecvente în rândul resortisanților țărilor terțe decât în rândul italienilor. În sfârșit, condițiile de viață informale sau precare rămân un fenomen considerabil, dar adesea invizibil.

Proiectul pilot Includ-EU

Scopul proiectului pilot al ANCI Toscana este de a dezvolta și de a oferi un model care să răspundă nevoilor temporare de cazare ale migranților care nu au dreptul la servicii de primire. În mod specific, proiectul pilot va avea ca scop:

- să creeze o rețea permanentă de sprijin social pentru a-i ajuta pe migranți să își găsească o nouă casă;
- să consolideze procesul de integrare și emancipare;
- să creeze și să consolideze parteneriatele public-privat locale privind urgențele în materie de locuințe;
- să identifice liniile directoare pentru proiectarea și gestionarea participativă a proiectelor pentru a sprijini transferabilitatea proiectului pilot în sine.

În mod semnificativ, proiectul pilot va fi fundamentat pe o abordare participativă și experimentală. Acest lucru înseamnă că va include resortisanții țărilor terțe în proiectele de locuințe colaborative în curs de desfășurare, care sunt în prezent dezvoltate de agenții publice și private din Toscana.

Prima etapă a proiectului constă în cartografierea și analiza diferitelor răspunsuri teritoriale la nevoile de locuințe temporare ale resortisanților țărilor terțe și în selectarea a trei teritorii pentru observarea participanților sau pentru testarea pe teren. Ulterior, proiectul identifică resursele sociale și actorii cheie implicați în furnizarea de răspunsuri concrete pe teren. A treia etapă se referă la angajarea, ascultarea și implicarea unui grup de migranți în ateliere de coproiectare împreună cu locuitorii comunităților locale. Această etapă va avea ca scop elaborarea unor soluții comune. Ultima parte se va referi la punerea în aplicare a proiectului, pentru a trage învățăminte cheie în vederea reproducerii acestuia.

În general, rezultatele așteptate ale proiectului pilot vor fi:

- asigurarea faptului că beneficiarii au un rol principal în organizarea și gestionarea locuinței lor, interacționând mai mult cu comunitatea de locuințe și gestionând împreună costurile locuinței;
- furnizarea de noi instrumente și resurse sociale comunităților locale pentru a răspunde nevoilor de locuințe ale resortisanților țărilor terțe;
- integrarea unei abordări participative și a unui model colaborativ de locuințe în procesul de guvernare urbană;
- integrarea rezultatelor proiectului pilot Includ-EU în politicile regionale de primire, incluziune și coeziune socială.

Concluzii

Accesul la o locuință adecvată este din ce în ce mai dificil pentru persoanele care locuiesc în UE. Printre acestea, resortisanții țărilor terțe sunt deosebit de împovărați de costurile locuințelor și se luptă pentru a avea acces la piața imobiliară din cauza prețurilor din ce în ce mai accesibile, a discriminării și a barierelor în calea accesului la servicii. Ținând cont de acest lucru și pentru a susține dreptul la locuință pentru toți, inclusiv pentru resortisanții țărilor terțe, este important să se pună în aplicare măsuri care să promoveze incluziunea în domeniul locuințelor și să combată inegalitățile în acest domeniu.

- ⇒ Această trecere în revistă a celor mai bune practici privind accesul la locuințe în țările Includ-EU sugerează că următoarele acțiuni sunt esențiale pentru a susține dreptul la locuință al resortisanților țărilor terțe:
- ⇒ **Furnizarea unui sprijin holistic pentru locuințe:** pentru a fi eficiente și de lungă durată, acțiunile în domeniul incluziunii în materie de locuințe ar trebui să includă sprijin material (de exemplu, cazare temporară sau pe termen lung) și măsuri financiare (de exemplu, fonduri de garantare). De asemenea, acestea ar trebui să urmărească obiective mai largi de incluziune socială, sprijinind implicarea în rețelele locale și accesul la piața muncii, educație, asistență medicală și alte servicii.
- ⇒ **Stabilirea de parteneriate pe mai multe niveluri:** exemplele din țările Includ-EU arată că este esențial să se promoveze colaborarea dintre autoritățile și părțile interesate la nivel național, regional și local pentru a dezvolta proiecte inovatoare în domeniul locuințelor.
- ⇒ **Implicarea resortisanților țărilor terțe:** Pentru ca aceste proiecte să aibă succes, este de asemenea esențial ca în conceperea și implementarea proiectelor, să se implice resortisanții țărilor terțe și comunitățile locale. După cum arată bunele practici prezentate în acest briefing, acest lucru poate fi realizat în diferite moduri, în funcție de tipul de proiect și de condițiile existente. Formele de implicare a resortisanților țărilor terțe pot varia de la proiecte de colaborare, de co-gospodărire, la co-proiectare și planificare.
- ⇒ **Adoptarea unor măsuri de incluziune în domeniul locuințelor de mare anvergură, de care să beneficieze segmente mai mari ale populației, inclusiv proiecte de regenerare urbană:** Incluziunea locuințelor pentru resortisanții țărilor terțe poate și ar trebui să fie în beneficiul întregii comunități implicate. Acest lucru poate fi realizat, de exemplu, pornind de la nevoile comunității locale atunci când se planifică proiecte de incluziune în domeniul locuințelor sau prin deschiderea acestora către alți rezidenți care se confruntă cu probleme similare.
- ⇒ **Conceperea de intervenții specifice:** practicile și politicile de incluziune în materie de locuințe ar trebui să fie incluzive și să răspundă nevoilor unor grupuri specifice de resortisanți ai țărilor terțe, inclusiv a copiilor migranți neînsoțiți, a persoanelor care suferă de boli grave, a lucrătorilor sezonieri și a victimelor violenței bazate pe gen. În sens mai larg, este important de reținut faptul că, deși o proporție tot mai mare din populația UE se confruntă cu dificultăți în materie de locuințe, resortisanții țărilor terțe se confruntă cu provocări specifice și, în unele privințe, mai mari în comparație cu alte grupuri de rezidenți, de exemplu din cauza barierelor lingvistice și a discriminării.

Din acest motiv, este extrem de important să se asigure că măsurile de incluziune în domeniul locuințelor rămân direcționate și specifice, beneficiind în același timp de un segment mai mare al populației.

- ⇒ **Colectarea sistematică de date privind locuințele pentru a elabora politici mai eficiente, bazate pe dovezi:** este, de asemenea, esențial să se realizeze o colectare sistematică de date privind dinamica în evoluție a pieței locuințelor, accesul la locuințe al resortisanților țărilor terțe și nevoile locale în materie de locuințe. Disponibilitatea datelor privind accesul la locuințe al resortisanților țărilor terțe ar îmbunătăți elaborarea politicilor și ar garanta că acțiunile din acest domeniu răspund unor nevoi și provocări reale.
- ⇒ **Adoptarea unei abordări integrate** a locuințelor și a incluziunii sociale: politicile sociale și de locuințe sunt profund interconectate. Îndepărtarea în zonele rurale necesită o abordare integrată pentru a asigura accesul la alte servicii, inclusiv la sănătate și educație. Incluziunea în materie de locuințe în context urban necesită măsuri de însoțire care să permită accesul la servicii și să contracareze riscurile de segregare și excludere.

Bibliografie

- EKKA 2020. *Actualizarea situației: Copii neînsoțiți (UAC) în Grecia, 15 decembrie 2020* | [E.K.K.A. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ \(ekka.org.gr\)](http://E.K.K.A. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ (ekka.org.gr)) (accesat la 23 iunie 2021).
- Eurostat 2020.a *Locuințe în Europa. Statistici vizualizate*. Ediția 2020, Bruxelles.
- Eurostat 2020b. *Statisticile privind integrarea imigranților - locuințe* | [Statisticile privind integrarea imigranților - locuințe - Explicații privind statisticile \(europa.eu\)](http://Statisticile privind integrarea imigranților - locuințe - Explicații privind statisticile (europa.eu)) (accesat la 23 iunie 2021).
- FEANTSA și Fondation Abbé Pierre 2018. *A treia trecere în revistă a excluderii locuințelor în Europa, Bruxelles*.
- FEANTSA 2012. *În drum spre casă? Raportul de monitorizare al FEANTSA privind lipsa de adăpost și politicile privind persoanele fără adăpost în Europa, Bruxelles*.
- Locuințe Europa 2021. *Situația locuințelor în Europa 2021*.
- Internațional Organizația pentru Migrație (OIM) 2019. *Accesul la locuințe pentru titularii de protecție internațională*. Cercetare efectuată în cadrul proiectului DG REFORM „Sprijin tehnic pentru punerea în aplicare a Planului național de integrare a titularilor de protecție internațională în Italia”, OIM, Roma.
- ISTAT 2015. *Le Persone senza Dimora in Italia. Anul 2014* (accesat la 23 iunie 2021).
- Kourachanis, N. 2015 *Confruntarea cu problema persoanelor fără adăpost în Grecia pe timp de criză. Coeziune socială și dezvoltare socială*, 10(2): 113-129.
- Κουραχάνης, Ν. 2017, *Κοινωνικές Πολιτικές Στέγασης. Η Ελληνική Υπολειμματική Προσέγγιση*, Αθήνα: Παπαζήση.
- OCDE/Uniunea Europeană 2015 *Imigranții și locuințele, Indicatori de integrare a imigranților 2015: Instalarea*. OECD Publishing, Paris/Uniunea Europeană, Bruxelles.

Includ-EU

Locuințe

 The project is funded by the Asylum, Migration and Integration Fund of the European Union

 IOM
UN MIGRATION

 AER
Assembly of European Regions

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Igualtat
i Feminismes

 GEMEENTE TILBURG

 REGION OF CRETE
ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΡΗΤΗΣ

 anci
toscana

www.includeu.eu

Acest proiect este finanțat prin fondul AMIF al Uniunii Europene.